Parelbeschrijving: intern cursusaanbod veiligheid

VOION
Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds
voortgezet onderwijs

Een parel uit de regio Limburg

Een inspirerend verhaal over het vergroten van de fysieke en sociale veiligheid

Parelbeschrijving: intern cursusaanbod veiligheid

SOML neemt cursusaanbod sociale en fysieke veiligheid in eigen hand

Veiligheid in het klaslokaal is bij veel scholengemeenschappen een belangrijk punt van aandacht. Waar leerlingen in aanraking komen met chemicaliën, elektra, scherp gereedschap of machines, is natuurlijk extra waakzaamheid geboden. Bij de Stichting Onderwijs Midden Limburg (SOML) staat veiligheid hoog op de agenda en daarom besloten zij om het cursusaanbod hierover in eigen hand te nemen.

SOML is als schoolbestuur verantwoordelijk voor vier scholengemeenschappen op elf locaties in Midden Limburg waar meer dan 8.000 leerlingen onderwijs volgen. Om de veiligheid van alle leerlingen en medewerkers in de schoolgebouwen te garanderen, besteedt de stichting veel aandacht aan preventie en wordt er in de medewerkers geïnvesteerd. Acht jaar geleden werd al op elke locatie een preventiemedewerker en op elke scholengemeenschap een arbocoördinator aangesteld. En in 2016 besloot SOML om ook het cursusaanbod op het gebied van sociale en fysieke veiligheid zelfstandig te organiseren.

Essentieel onderdeel onderwijs

"Voorheen werden dit soort cursussen altijd op sectorniveau geregeld", zegt Alexandra Smeets, relatiemanager van SOML Heyy, het leercentrum van SOML. "Wij zijn ervan overtuigd dat een goed veiligheidsbeleid in de school een voorwaarde is voor kwalitatief goed onderwijs. En een goed beleid komt pas van de grond als er door alle functielagen heen voldoende deskundigheid is over en steun voor veiligheid, zowel op fysiek als sociaal gebied." Om die deskundigheid te borgen, volgden de medewerkers tot 2016 verschillende externe cursussen.

Meer dan verplicht aanbod

"Bij deze trainingen op sectorniveau kwamen we in aanraking met de cursusleider en zelfstandig Hoger Veiligheidskundige Raymond Crutzen. Zodra we merkten dat de vraag naar vak inhoudelijke veiligheidstrainingen onder onze medewerkers groeide, besloten we om de cursussen in veiligheid en preventie voortaan intern te organiseren. We stelden een programma samen met ongeveer twintig cursussen op het gebied van sociale en fysieke veiligheid. Dat zijn de cursussen om te voldoen aan de wettelijke verplichting om werknemers goed voor te lichten en te instrueren. Maar we gaan verder dan dat door vakinhoudelijke trainingen aan te bieden met een praktische insteek. Deze cursussen bieden we regelmatig aan op verschillende locaties om zoveel mogelijk bereik te hebben onder de docenten van praktijkvakken, ondersteunend personeel, technisch onderwijsassistenten, preventiemedewerkers en arbocoördinatoren. We zijn daar in 2016 mee gestart en inmiddels hebben alle betrokken medewerkers de verplichte cursussen gevolgd."

> 'Er onstaan spontaan netwerkjes die ervaringen uitwisselen"

Geen individuele missie

Het grote voordeel van deze incompany trainingen is volgens Alexandra Smeets het feit dat je samen met je collega's aan hetzelfde thema werkt. "Een externe training in het land is toch meer een individuele missie. We signaleerden dat medewerkers het moeilijk vonden om het geleerde in de praktijk te brengen in een omgeving die niet hetzelfde heeft geleerd. Bij een interne training heb je veel meer het gevoel dat je het samen doet. Daardoor ontstaan er ook spontaan netwerkjes: mensen zoeken elkaar op en wisselen ervaringen uit die heel nuttig kunnen zijn in de praktijk. Onze medewerkers zijn zich bewuster van het feit dat ze onderling veel op kunnen lossen en zoeken elkaar ook op. Een belangrijke verplichte training in ons aanbod is Veiligheid in het praktijklokaal.

Parelbeschrijving: intern cursusaanbod veiligheid

Volgens de Arbowet worden leerlingen als werknemers gezien zodra ze werkzaamheden verrichten die onderdeel uitmaken van de beroepspraktijk. De docent wordt dan gezien als werkgever die verplicht is goede voorlichting en het goede voorbeeldgedrag te geven. Dat geldt voor vakken als natuurkunde en scheikunde, maar ook voor de leerlingen van Zorg en Welzijn die met koken te maken hebben of CKV leerlingen die met scherp gereedschap werken. Het is prettig om dan met zijn allen met dit onderwerp bezig te zijn en de bewustwording te vergroten."

Praktische insteek

Inmiddels hebben meer dan vijftig medewerkers, verdeeld over vier groepen, de training Veiligheid in het Praktijklokaal gevolgd en zijn de meesten alweer bezig met een vervolgtraject. Preventiemedewerker Luc Smeets van het Schöndeln Lyceum in Roermond volgde de cursus in het voorjaar. Hij werkt al achttien jaar als technisch onderwijsassistent bij het lyceum en is de laatste 8 jaar ook preventiemedewerker.
"Het prettige aan deze training is de praktijkgerichte insteek", vertelt Luc. "Je leert exact wat gevaarlijke situaties in het klaslokaal zijn, hoe je daarmee om moet gaan, wie er in de schoolorganisatie verantwoordelijk is en wat de eventuele gevolgen zijn van incidenten. Tijdens de cursus kwam de theorie aan bod, maar de vragen vanuit de praktijk kregen voornamelijk voorrang. Zo ontstaan oplossingen die je de volgende dag al in je klaslokaal of op school uit kunt voeren. We zijn bijvoorbeeld direct aan de slag gegaan met het beleid rondom het gebruik van de portofoon in noodsituaties en de juiste afstand tussen lestafels en apparatuur."

Verantwoordelijk voelen

Het Schöndeln Lyceum is onderdeel van het Mundium College, waar nog drie scholen aan verbonden zijn. De vier preventiemedewerkers van deze scholen werken hecht samen, vertelt Luc Smeets. "Dat werkt beter dan wanneer je met alle scholen van SOML zou samenwerken. Als er te veel mensen bij een overleg zijn betrokken, dan wordt er vaak te veel vergaderd en te weinig actie ondernomen.

Vier preventiemedewerkers en een arbocoördinator is een te beheersen groep waarmee je stappen kunt ondernemen. Zo hebben we zelf een veiligheidsboekje samengesteld waarin beschreven staat hoe je omgaat met elektra, chemicaliën, branders, gebroken glas, het veilig nuttigen van etenswaren, enzovoorts. Die voorschriften zijn op alle vier de scholen in grote lijnen hetzelfde en dat schept duidelijkheid."

Luc heeft het afgelopen jaar ongeveer vier cursussen gevolgd op het gebied van veiligheid en preventie, inclusief herhalingscursussen. "Het aanbod is groot, dus ik kies die cursussen die me aan het hart liggen.

Ik voel me als preventiemedewerker verantwoordelijk voor de veiligheid op school en wil dus graag up to date blijven. Nu de trainingen intern worden verzorgd, zoek je veel eerder je collega's op om te kijken hoe een ander werkt en om ideeën uit te wisselen. Ik heb in de 18 jaar dat ik hier werk, nog geen gevaarlijke situatie meegemaakt en met de mindset die nu in onze hele organisatie over veiligheid heerst, kunnen we dat hopelijk blijven voorkomen." ■